

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 721/2020
04.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца Фонда за развој Републике Србије из Ниша, чији је пуномоћник Александар Петковић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Дамљановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о сукобу месне надлежности између Другог основног суда у Београду и Основног суда у Ужицу, на седници одржаној 04.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овом предмету, **МЕСНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Основни суд у Ужицу.

Образложење

Основни суд у Ужицу, решењем П 1773/19 од 06.07.2020. године, огласио се месно ненадлежним за поступање у овом предмету и одлучио да по правноснажности решења списе предмета уступи Другом основном суду у Београду, као стварно и месно надлежном суду. У образложењу је указао, да је Уговором о дугорочном кредиту и Уговором о залози закљученим између тужиоца и туженог постигнут споразум о месној надлежности суда у Београду, због чега је, имајући у виду предлог извршног повериоца (сада тужиоца) за поступање у овом предмету стварно и месно надлежан Други основни суд у Београду, на основу члана 65. Закона о парничном поступку.

Други основни суд у Београду, није прихватио месну надлежност, већ је уз допис П 4009/20 од 16.12.2020. године, списе предмета доставио Врховном касационом суду, ради одлучивања о сукобу месне надлежности. У образложењу је указао, да, како тужени није истакао приговор месне ненадлежности Основног суда у Ужицу и у конкретној ситуацији није предвиђена искључива месна надлежност суда за поступање у овом предмету, да се Основни суд у Ужицу могао огласити месно ненадлежним само по приговору туженог, у смислу члана 19. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је одлучујући о насталом сукобу месне надлежности на основу одредбе члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 – УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), а у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 - УС,

87/18 и 88/18 - УС), утврдио да је за поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Ужицу.

Иницијални акт, предлог за извршење на основу веродостојне исправе (менице) је 30.07.2018. године примљен у Основном суду у Ужицу. Тужилац као извршни поверилац је у истом између осталог предложио да се донесе решење којим би се обавезао тужени као извршни дужник да исплати тужиоцу као извршном повериоцу износ од 2.135.992,33 динара са законском затезном каматом, као и трошковима извршног поступка. У истом је предложено и да на основу одредбе члана 62. став 4. Закона о извршењу и обезбеђењу, ако поступак буде настављен као по приговору против платног налога, да се поступак настави пред Другим основним судом у Београду, према споразуму о месној надлежности. Основни суд у Ужицу, решењем о извршењу Иив 281/18 од 03.08.2018. године је одредио предложено извршење и одмерио трошкове извршном повериоцу у износу од 36.327,00 динара. Основни суд у Ужицу, решењем Ипв (Ив) 55/19 од 29.08.2019. године, одбио је као неоснован приговор туженог као извршног дужника и потврдио решење Основног суда у Ужицу И.Ив 281/18 од 03.08.2018. године.

Виши суд у Ужицу, решењем Гж И 211/19 од 30.09.2019. године, преиначио је решење Основног суда у Ужицу Ипв (Ив) 55/19 од 29.08.2019. године, тако што је усвојио приговор извршног дужника, ставио ван снаге део решења о извршењу Основног суда у Ужицу И.Ив. 281/18 од 03.08.2018. године, којим су одређени средство и предмет извршења и укинуо спроведене извршне радње и одлучио да ће се даље поступак наставити као по приговору против платног налога. У образложењу је указао и да ће парнични суд донети одлуку о месној надлежности, имајући у виду предлог извршног повериоца (сада тужиоца) да се даље поступак води пред парничним судом чија је надлежност уговорена приликом давања кредита. Тужени је у жалби на решење којим се Основни суд у Ужицу огласио месно ненадлежним, полазећи од одредби члана 58. и 59. Закона о парничном поступку, навео да сматра да је за суђење у овој правној ствари месно надлежан Основни суд у Ужицу, према одредби члана 39. став 1. ЗПП. Виши суд у Ужицу, решењем Гж 566/20 од 17.11.2020. године, одбио је као неосновану жалбу туженог и потврдио решење Основног суда у Ужицу П 1773/19 од 06.07.2020. године.

На меници ... по наредби Фонда за развој Републике Србије, као трасант је потписан ..., ... и као место плаћања назначен Београд.

Одредбом члана 7. Уговора о дугорочном кредиту број 13607, закљученог између тужиоца Фонда за развој Републике Србије и туженог АА, као оснивача Самосталне занатске услужне радње „...“ из ... је предвиђено да, у случају спора по овом уговору, уговорена је надлежност Трговинског суда у Београду. Одредбом члана 7. Уговора о залози број .../..., закљученог између тужиоца Фонда за развој Републике Србије и туженог АА, као власника Самосталне занатске услужне радње је предвиђено да, за све евентуалне спорове настале на основу овог уговора, месно је надлежан суд у Београду.

Одредбом члана 462. став 1. ЗПП је прописано, да, суд може по службеној дужности да се огласи месно ненадлежним најкасније до издавања платног налога. Одредбом став 2. овог члана, да, тужени може да истакне приговор месне ненадлежности само у приговору против платног налога.

Одредбом члана 463. став 1. ЗПП је прописано да, ако се суд после издавања платног налога огласи стварно ненадлежним, укинуће платни налог и по правноснажности решења о ненадлежности уступиће предмет надлежном суду. Одредбом става 2. овог члана да, ако суд после издавања платног налога утврди да је месно ненадлежан, неће укинути платни налог, него ће по правноснажности решења којим се огласио ненадлежним да уступи предмет надлежном суду.

Одредбом члана 62. став 4. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 106/15, 106/16 – аутентично тумачење и 113/17 – аутентично тумачење, без измена Закона о извршењу и обезбеђењу – „Службени гласник РС“ бр. 54/19 од 26.07.2019. године, који се примењује од 01.01.2020. године, с обзиром на то да је предлог за извршење примљен од стране Основног суда у Ужицу 30.07.2018. године, односно 06.08.2018. године примљен од стране Јавног извршитеља Ане Перендић из ...) је прописано да, ако су странке закључиле споразум о месној надлежности, извршни поверилац може тражити у предлогу за извршење да се, ако поступак буде настављен као по приговору против платног налога, настави пред судом који је надлежан по споразуму о месној надлежности. Извршни поверилац дужан је да уз предлог приложи споразум о месној надлежности. Одредбом члана 93. став 2. Закона о извршењу и обезбеђењу је прописано да, ако усвоји приговор, веће ставља ван снаге део решења којим су одређени средство и предмет извршења и укида спроведене радње. После правноснажности решења о усвајању приговора поступак се даље наставља као по приговору против платног налога, а ако суд за то није стварно или месно надлежан, списи предмета одмах се достављају надлежном суду.

Одредбом члана 59. ЗПП је прописано, да, за суђење у споровима имаоца менице или чека против потписника, поред суда опште надлежности, надлежан је и суд места плаћања.

Одредбом члана 111. Закона о меници („Службени лист ФНРЈ“ број 104/46, „Службени лист СФРЈ“ бр. 16/65, 54/70, 57/89 и „Службени лист СРЈ“ бр. 46/96) је прописано да, за спорове који се покрећу на основу тужбе имаоца менице против њених потписника надлежан је и суд на чијем се подручју налази место плаћања.

У конкретној ситуацији примена споразума о надлежности Трговинског суда у Београду из Уговора о дугорочном кредиту, није могућа, на основу одредбе члана 65 став 1. ЗПП. При том, споразум о месној надлежности из Уговора о залози, није одређен у погледу ког суда, с обзиром на то да је одредбом члана 3. став 1. тачка 4, 5. и 6. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“ број 101/13), за територију градских општина у Београду, основана три суда (Први, Други и Трећи основни суд у Београду), а да је постигнут споразум само о надлежности суда у Београду, а не и ког суда.

Стога је, за даље поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Ужицу, на основу одредби члана 39. и 59. ЗПП, као суд опште месно надлежан за туженог, с обзиром на то да је на његовом подручју пребивалиште туженог.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 22. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправака
управитељ писарнице
Марина Антонић